

INNHOOLD:

- Frøpriser
- Nedsviing av hvitkløver før tresking
- Skårlegging av timotei
- Tabell for slagerhastighet i m/s ved forskjellig slagerdiameter
- Tabell for volumvekt av frø
- Sørg for nok luftgjennomstrømning på tørka!
- Behandling av frøhalm, pussing
- Første forsøk med høsting med ribbeskjærebord er gjennomført!

Frøpriser

Så frøtreskingen godt i gang mange steder, engrapp, strandrør, rødsvingel og engsvingel er startet høsting på. Frøprisene er lagt ut på nettsiden til Norsk Frøavlerlag men legges også ved her som eget vedlegg.

Nedsviing av hvitkløver før tresking

Når 50 – 70 % av hodene i hvitkløver er modne skal enga nedvisnes med Reglone/Retro, forutsatt at det er utsikt til godt vær de neste 5-6 dager. Blomsterhodene er modne når aksspindelen til hver enkelt blomst i blomsterhodet er brunt og tørt, da kan du også gnu ut gule modne frø. Bildet under viser hoder med forskjellig modningsgrad, hodet helt til venstre er nesten modent.

Ved nedsviing brukes det 250 ml Reglone/Retro + klebemiddel, bruk storvæskemengde slik at all plantemassen blir fuktet.

Dersom det ikke blir mulig å treske innen ca 6 dager vil hvitkløveren få ny tilvekst og må svies på nytt.

2019 er siste året Reglone/Retro er tillatt brukt og det kan selges fram til 4.november og finnes fremdeles hos noen plantevernbutikker.

Skårlegging av timotei

Skårlegging av timotei skal gjøres når vanninnholdet i frøene er i gjennomsnitt 40 – 45 %, da vil faren for dryssing være liten og frøene være omtrent ferdig matet. Fordelene ved skårlegging er først og fremst at det er mulig å treske ut alt frøet med en tresking, det er en fordel når skjærebordet er så bredt at det vil være vanskelig å ta igjen strengen om det treskes med full bredde. Dessuten er behovet for tørking betydelig mindre når frøet er nedtørket i skåren før tresking. Når det treskes skårlagt timotei (gjelder også andre arter) er det ikke fare for varmgang i frømassen (forutsatt at skårene er tørket normalt ned) og derfor ikke behov for å tømme hengeren for frø etter kort tid for å kjøle det. I tillegg tåles det at frøet legges i tykkere lag på tørka, MEN uansett ha full kontroll med luftgjennomstrømningen, bruk måleutstyr (flowmeter) for å sjekke luften.

Avlingsmessig kan en ikke regne med å høste større avling når det skårlegges, kanskje litt mindre fordi fremdeles er litt mating av de minst modne frøene.

Optimalt fungerer skårlegging best dersom en får litt regn etter skårlegging og at det så tørker opp. Dersom det er tørt og varm uten regn etter skårlegging kan det være vanskelig å treske ut frøene.

Tabell for slagerhastighet i m/s ved forskjellig slagerdiameter

Er du i tvil om hvilket omdreingingstall du skal ha på slageren for å få riktig slagerhastighet i m/s er tabellen under et greit hjelpemiddel. Den ligger også på nettsiden til Norsk frøavlerlag og på Facebooksiden til frøavlerlaget.

Tabell for å finne omdreininger ut fra ønska slagerhastighet målt i m/s for forskjellige slagerdiametere. Omdreininger i minuttet ved forskjellige slagerdiameter målt i mm

Hastighet, m/s	Slagerdiameter i mm					
	350	450	550	600	610	660
14	764	594	486	445	438	405
15	818	636	521	477	469	434
16	873	679	555	509	501	463
17	928	721	590	541	532	492
18	982	764	625	573	563	521
19	1037	806	660	605	595	550
20	1091	849	694	636	626	579
21	1146	891	729	668	657	607
22	1201	934	764	700	689	636
23	1255	976	799	732	720	665
24	1310	1019	833	764	751	694
25	1364	1061	868	796	783	723
26	1419	1104	903	828	814	752
27	1474	1146	938	859	845	781
28	1528	1188	972	891	877	810
29	1583	1231	1007	923	908	839
30	1637	1273	1042	955	939	868

Tabell for volumvekt av frø

Vestfold Frøavlerlag har skaffet klisteretikett med tabell for volumvekt til hjelp for å vurdere reinheten av frømassen. Bildet under viser tabell som er klistret på en FK-bøtte. Tabellen tilpasses vekta på bøtta og volum slik at hele bøtta veies fylt til kanten med frø og tabellen leses av direkte uten justeringer for bøttevekt (se lenger nede). Tilbudet gjelder i utgangspunktet alle medlemmer i Vestfold frøavlerlag, men vi kan sikkert hjelpe andre frøavlere også med å sende ut slike klistre

etiketter. Tabellen er laget med bakgrunn fra Svenske erfaringstall fra frørensing. Kontakt john.ingar.overland@nlr.no så kan vi skrive ut etikett . Vi må vite nøyaktig volum (fyll bøtta breddfull med vann og vei den), dessuten bøttas egenvekt. Bruk så nøyaktig vekt som mulig.

Sørg for nok luftgjennomstrømning på tørka!

Kanskje blir frøet så tørt i år at det er lite problemer med å få tørket det raskt ned til lagringstørre vare (12%), men dersom en er i tvil bør det sjekkes om det kommer nok luft gjennom massen. Bruk av flowmeter er et godt hjelpemiddel, hvor lett det er å få tak i det nå så tett innpå høsting er usikkert, kontakt f.eks. FKA, Strand, FKRA om de kan skaffe. For medlemmer i NLR Viken har vi et flowmeter til utlån (det er allerede forespurt om lån). Om andre NLR-enheter har tilsvarende er mulig. Kanskje kan det lånes av kolleger om det ikke lar seg skaffe.

Vi har erfaring for at det noen ganger blir for liten luftgjennomgang, det gir sein tørking og risiko for dårlig spireprosent.

Først og fremst i starten av tørkeperioden er det viktig med mye luft slik at frøet ikke ligger lenge før det blir tørket ned. Kanskje størst utfordring er det i timotei men for alle artene er det en grense for hvor tjukt lag en kan legge og likevel få nok tørkeluft.

Behandling av frøhalm, pussing

I engsvingel og timotei vil kutting ikke være negativt for frøavlinga neste år, men i år med behov for ekstra fôr er det aktuelt å fjerne frøhalm, noe som heller ikke er negativt så lenge det ikke brukes maskiner som gir kjøreskade. **Pussing av lang stubb i engsvingel og timotei?**

Dersom det etter tresking av timotei og engsvingel er lang stubb, >15 cm, bør den snittes etter tresking slik at den ikke er høyere enn 10 cm.

Høstgjødsling, 2-3 kg N/daa, i engsvingel er normalt anbefalt og bør gjøres kort tid etter tresking og seinest i slutten av august. Sterk gjødsling kan være uheldig dersom en får kraftig gjenvekst som ikke blir pusset vekk eller brent om våren.

Høstgjødsling er ikke vanlig i frøåret i timotei, ønsker en å bruke gjenveksten til fôr kan en godt gjødsle 3-4 kg N etter tresking. I forsøkene har bruk av gjenvekst om høsten til fôr i første års eng ikke ført til avlingsreduksjon neste år mens høsting av gjenvekst i 2. års eng førte til lavere frøavling i 3.dje års eng.

I rødsvingel, sauesvingel, engrapp og hundegras skal frøhalmen fjernes, men vi mangler forsøk som sikkert bekrefter at det er slik i hundegras.

Tabellen som er hentet fra Trygve Aamlids artikkel i Norsk Frøavlsnytt 3 2011 om pussing og fjerning av frøhalm i rødsvingel og sauesvingel viser hvor viktig denne høstbehandlingen er i disse artene og det poengteres at pussing skal gjøres innen tre uker etter høsting.

Behandling av frøhalmen	Behandling av stubb (og evt. kutta halm) innen 3 uker etter tresking	Frøavling året etter, kg/daa	
		Rødsvingel	Sauesvingel
Fjerna etter tresking	Ingen	20	59
Fjerna etter tresking	Pussa og fjerna	57	82
Fjerna etter tresking	Pussa, ikke fjerna	49	77
Kutta og spredt ved tresking	Pussa, ikke fjerna	40	73
LSD 5 %		9	10

I høst anlegges det forsøk for å se nærmere på pussing av engrapp, feltene anlegges på bakgrunn av resultatene i fjor (2018) hvor det ble oppnådd opp til 25 % meravling ved vårpussing av engrapp. En ønsker å se hvordan disse resultatene er påvirket av pussing om høsten.

Første forsøk med høsting med ribbeskjærebord er gjennomført!

Fredag 26. juli ble det første forsøket med ribbehøstebord gjennomført. Sondre Moskvil stilte sin engsvingelfrøeng til disposisjon og Henrik og Ole Arne Hotvedt tresket et felt med ribbehøstebordet og med vanlig skjærebord. De har tidligere kjørt det i egen engrappfrøeng hvor det så ut til å fungere svært godt. Det neste forsøket skal gjennomføres i timotei.

Vi er spente på resultatene, men det må vi vente på en god stund enda.

Prøvekjøring før forsøkshøsting starter

Noen justeringer i stubbhøyde må gjøres

Vi ser det blir noe kortere stubb (10 cm) når vanlig skjærebord benyttes mot ribbehøstebordet (ca 50 cm, til venstre)

Så veier vi opp rutevektene, de tyder på at avlingen var ganske bra.

Alle Frønytt finner du også på <https://kornforum.nlr.no/fagartikler/froenytt->

Og på frøavlerlagets nettside <https://www.froavlerlaget.no>

Er du i tvil om frø – ta kontakt med din lokale frørådgiver.

Silja Valand	Norsk Landbruksrådgiving Viken	900 89 399
John Ingar Øverland	Norsk Landbruksrådgiving Viken	958 80 143
Trond Gunnarstorp	Norsk Landbruksrådgiving Øst	481 63 082
Astrid Gissingen	Norsk Landbruksrådgiving Agder	917 63 115
Nils Kristian Aker	Norsk Landbruksrådgiving Østafjells	452 44 182
Harald Solberg	Norsk Landbruksrådgiving Innlandet	957 69 860